

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 16. februar 2011 truffet vedtak i

- Sak nr:** 84/10 (arkivnr: 201000563-17)
- Saken gjelder:** Klage fra A på jordskiftedommer B ved X jordskifterett.
- Utvalgsmedlemmer:** Unni Sandbukt (leder)
Johan Arne Slørdal
Jeppe Normann
Halvor Kjølstad
Bjørg Tørresdal
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.
- Vedtak:**
1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med saksbehandling, bedømmelse av faktiske forhold og rettsanvendelse.
 2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor jordskiftedommer B.

Innledning:

Ved brev av 30. august 2010 har A inngitt klage på jordskiftedommer B ved X jordskifterett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt jordskiftedommer B som ved brev av 22. september 2010 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra prosessfullmektigene i saken, advokat C og advokat D, i brev av hhv 29. september 2010 og 30. september 2010. Det er også innhentet uttalelse fra overingeniør ved X jordskifterett, E, av 29. september 2010. Jordskifterettsleder F er i brev av 10. september 2010 orientert om klagen, men har ikke avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

Saken har sin bakgrunn i et krav fra klager (saksøker) i sak om grensegang etter jordskifteloven § 88. Krav om grensegang ble fremsatt 23. oktober 2009 og dom i saken forelå 28. juli 2010. Jordskiftedommer B var enedommer i saken, og partene var representert med prosessfullmektiger. Saksøker tapte saken og ble ilagt saksomkostninger. Dommen er ikke påanket.

Klager – A – klager på dommerens saksbehandling og prosessveiledning, og viser til forhold under hovedforhandlingen og befaringen, og til domspremisser i rettsboken. I tillegg viser hun til uttalelser i en forutgående telefonsamtale med jordskiftedommer B som fant sted 31. august 2010.

Etter å ha lagt frem problemstilling vedrørende grensetvist mellom to vertikaldelte eiendommer i Y, hvor klager er den ene eieren, hevder klager blant annet at jordskiftedommer B på telefon har uttalt at saken var klar på generelt grunnlag og også på ikke-hevdsmessig grunnlag. Veiledningen fra jordskiftedommer B i denne telefonsamtalen bidro sterkt til at klager meldte saken inn til jordskifteretten.

På bakgrunn av telefonsamtalen så ikke klager i utgangspunktet behovet for å nytte advokat i saken, og heller ikke å skaffe til veie vitner og bevis i sakens anledning. Advokat ble derfor først koblet inn 16 dager før rettsmøtet, etter at det ble klart for klager at saksøkte skulle benytte advokat.

Klager viser til fremsatt habilitetsinnsigelse i saken, og videre til at partene ikke turte å hevde inhabilitet når dommeren selv anså seg som habil. Videre vises det til at hennes prosessfullmektig flere ganger under saken måtte påpeke dommerens brudd på rettsregler eller mangel på ledelse av rettsmøtene, herunder manglende edsavleggelse. Klager hevder også at det i domspremissene foreligger uriktige vurderinger fra dommeren.

Under befaring ble ulike forlikforslag drøftet. Klager viser til en episode hvor jordskiftedommeren og overingeniøren gikk bort fra forsamlingen og diskuterte, for så å komme med et overraskende forslag hvor det ble markert et areal på godt under 10 % av det totale arealet, uten begrunnelse eller argumentasjon. Klager oppfattet dette som et utslag av at jordskiftedommeren var forutbestemt, eller at han var lei av befaringen. Motparten valgte å enes om dette forslaget, men klager kunne ikke akseptere det. Klager mener at dommeren her urettmessig ikke fulgte godt nok med i hva som faktisk skjedde, og at det på et gitt tidspunkt, mens dommeren og ingeniøren drøftet, var en åpning for forlik mellom partene. Klager hevder at dommeren hadde en direkte negativ påvirkning under befaring gjennom sitt forsøk på forlik.

Klager er videre misfornøyd med dommerens beslutning om å ikke legge uttalelser fra klager til grunn om forhold som skulle vært belyst fra vitner.

Avslutningsvis anføres en rekke saksbehandlingsfeil i saken, samt anførsel om inhabilitet.

Innklagede – jordskiftedommer B – viser til at klager har hatt anledning til å påanke rettsavgjørelsen og saksbehandlingen innenfor ankefristen.

Han bekrefter at klager ringte rettens kontor for å få en orientering om fremgangsmåten ved eventuell begjæring av grensegang mellom hennes eiendom og naboens. I samtalen forklarte jordskiftedommer B på generelt grunnlag om reglene og vilkårene om eiendomshevd. Han sjekket det digitale eiendomskartet til Y kommune under samtalen for å være orientert om tomtens beliggenhet og kartets grenser. I følge kartet var det riktig, slik A forklarte, at det var en sprik mellom grensene i kartverket og tidligere målebrev på eiendommen. Han kom derimot ikke med noen konkret uttalelse om hva han anså som riktig grense eller et eventuelt utfall i en jordskiftesak, men at dette kunne være en aktuell sak for jordskifteretten.

Innklagede hevder at A's sitat fra telefonsamtalen ikke er korrekt gjengitt. Videre vises det til at habilitetsspørsmålet ble avklart på det første rettsmøtet i saken, hvor det også ble redegjort for domstollovens regler om habilitet.

Det er korrekt at jordskiftedommer B av klagers prosessfullmektig ble gjort oppmerksom på at den ene parten ikke hadde avgitt forsikring. Vedkommende part fikk dermed avlagt forsikring før partsforklaringen tok til.

Det ble gjort flere forsøk på å få partene forlikt uten at dette lyktes. Ingen av partene fikk etter jordskiftedommer B's syn noen partisk behandling under forsøket på å oppnå forlik.

Avslutningsvis uttaler innklagede følgende:

”For øvrig må jeg si at jeg ikke kjenner meg igjen i forhold til uttalelsene og beskyldningene som A har rettet mot meg som dommer i saken. Jeg er av den klare mening å ha fulgt de regler og rutiner som gjelder for prosessledelse i retten og at jeg på ingen måte har opptrådt i strid med god dommerskikk. I rettsmøtene kom det heller ingen innsigelse eller bemerkninger på at jeg skal ha opptrådt på en usaklig eller kritikkverdig måte som dommer.”

Prosessfullmektigene bekrefter at det ikke ble reist innsigelser mot dommerens habilitet i jordskifteretten. Det bekreftes videre at manglende edsavleggelse straks ble rettet opp etter påpekning fra saksøkers prosessfullmektig. Det er for øvrig ingen anmerkinger i tilknytning til anførsler fremsatt i klagen eller til dommerens prosessledelse.

Overingeniør E deltok på rettsmøtet med presentasjon av kart og på befaring med måleutstyr. Han kan ikke se at jordskiftedommer B har opptrådt i strid med gjeldende regler, og viser til at han opplevde B som en tålmodig, saklig og nøytral leder av rettsmøtet.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstolloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptre i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstolloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan ”vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig”. Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Tilsynsutvalget legger til grunn at klagen bygger på at jordskiftedommeren

- 1 ledet rettsmøter på uforutsigbar og ikke god nok måte
- 2 gjennomførte forlikforhandlingene slik at det påvirket hennes sak på en negativ måte
- 3 unnlot å formane og ta forsikring fra vitner og han beklaget ikke dette
- 4 ikke brukte tidligere rettsavgjørelser og dommer riktig, og at han la for stor vekt på motpartens argumenter og dokumenter
- 5 i telefonsamtale før saken ble reist ga feil og villedende opplysninger
- 6 inhabiliserte seg ved at han kom med konkrete uttalelser om hevd, slo opp elektronisk kartverk for eiendommen og ”uttalte seg om naboens plikt til å studere kart forut for ervervet av sin eiendom”.

I tillegg har han anført at det er vanskelig å oppfatte premissene for dommen.

Når det gjelder punkt tre, ble dette i følge advokat D rettet straks etter at forglemmelse var påpekt.

Alle de tre første punktene oppfattes å gjelde dommerens prosessledelse. Feil ved prosessledelsen kan som utgangspunkt brukes som grunnlag for anke over saksbehandlingen.

Alle disse anførselene faller derfor utenfor det Tilsynsutvalget har myndighet til å vurdere, jf. domstolloven § 236 fjerde ledd.

Når det gjelder den telefonsamtalen jordskiftedommeren hadde med klager før saksanlegg, punkt 5, var dette forhold som var til behandling i rettsmøtet 26. mai 2010.

Det er umulig for utvalget å ta stilling til hva som ble sagt i denne samtalen, da ord står mot ord. Tilsynsutvalget finner således ikke grunnlag for å legge vekt på klagers notater fra telefonsamtalen, og finner det ikke bevist at jordskiftedommeren i denne telefonsamtalen har gått lenger enn det han kan, og bør, gjøre for å utføre den plikt han har til å informere potensiell part.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor jordskiftedommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med saksbehandling, bedømmelse av faktiske forhold og rettsanvendelse.
2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor jordskiftedommer B.